

תיאטרון גברעם | יד לחללי צוק איתן

ראשיתו של התיאטרון הפתוח בגברעם, אשר נבנה בשנות החמישים, היה בניסיון ליצור מפגש תרבותי וחברתי של אוכלוסיות מגוונות באזור עוטף עזה. קיבוצים, מושבים, עיירות פיתוח, מעברות ושכונות עולים, התכנסו לצפייה משותפת במופעי תרבות שונים. זאת באמצעות מבנה פשוט קווים, העושה שימוש בטופוגרפיה הגבעות המאפיינת את האזור. התיאטרון ממוקם בגבול יער נטוע וממנו מציף-צופה אל מרחבי הנגב הצפוני. ממנו נשקפים שדות פתוחים המשתנים בעונות השנה.

במשך השנים התיאטרון ניטש והזנח ואיבד את ייעודו כגורם מאחד, משותף, לכלל תושבי האזור. מבצע צוק איתן יצר, שלא מרצונם של תושבי האזור, נקודת חיבור של גורל משותף. חללי מבצע צוק איתן באים מכל שכבות האוכלוסייה וגווניה. השכול והכאב על הנופלים יוצרים נקודת מפגש משותפת, אשר תונצח בתיאטרון בגברעם. הביקור באתר יהווה מוקד חי עבור סוגים שונים של פעילות במרחב, בעונות השנה השונות – רכיבה באופניים, טיולי פריחה, פיקניקים ומופע או הקרנת סרט בתיאטרון.

התיאטרון הפתוח היווה עבורנו את בסיס התכנון. החשיבה התכנונית שלנו מתייחסת אל מרכיבי התיאטרון הקיים, הנוף והיער וחוויות המבקר במקום. החוויה מתחילה בדרך אל התיאטרון. הרחקנו את החנייה ויצרנו שביל אשר חושף בהדרגה את מבנה התיאטרון מתוך היער. מתחננו את חוויית הכניסה הקיימת בתכנון האדריכלי המקורי של התיאטרון, בה המבקר נחשף אל הנוף הפתוח ואל פנים התיאטרון בצורה משולבת והדרגתית. בתהליך ההגעה נוצרת סקרנות וציפייה לקראת המפגש בין ההיבט התרבותי - הקולקטיבי, להנצחה האישית, האינטימית.

את ההנצחה עצמה בחרנו למקם במוקד התיאטרון. במקום אליו נישאות עיני המבקרים. ההנצחה שאנחנו מציעים יוצרת פעולה על מבנה התיאטרון, משנה אותו, פותחת-פורצת אותו את הנוף. באמצעות פעולה זאת, הנוף החקלאי של שדות הנגב נושא משמעות כחלק אינטגרלי של ההנצחה.

אלמנט ההנצחה הנו ביטוי פיזי של מעשה הפריצה של דופן התיאטרון אל הנוף. את הבטון של התיאטרון פרצנו עם אלמנט הנצחה מפלדת קורטן - ברזל מוחלד, מאסיבי. אלמנט ההנצחה בנוי משני חלקים של קורטן המקיימים ביניהם מתח ומשמרים את התנועה "החוצה", אשר יצרה אותם. שמותיהם של הנופלים כתובים אל תוך המרווח הצר שנוצר בין חלקי הקורטן, בחריץ-האור אליו נמשך המבט.

אלמנט ההנצחה הוא מקום, חלל פתוח, ריק אשר תפקידו להכיל את ההנצחה. חלל אלמנט ההנצחה מתמלא בחיים – משב רוח, השתנות של הנוף לאורך היום ותקופות השנה. חלל אלמנט ההנצחה הוא מרחב שיוצא מתוך החולין של התיאטרון אל רגע של זיכרון והתייחדות וממנו שוב החוצה אל המרחב.

בהמשך מוזמן המבקר לחזור אל התיאטרון ולצאת ממנו במערכת שבילי יער. הביקור ביער בשבילי שוטטות אלה מאפשר למבקר חוויה אינטימית, אישית או קבוצתית, של שהייה התבוננות וחיפוש. המקומות המפוזרים ביער מתגלים למבקר, מזמינים אותו להתיישב בפינות ביער הקיים ובתפר בינו לבין נוף השדות. בכך משלים המבקר את שלושת פרקי החוויה של המקום: ההגעה מן היער אל החלל הקולקטיבי של התיאטרון, הפריצה הדרמטית אל הנוף והחוויה האינטימית ביער. בכל תרחיש של ביקור - טיול ביער, מופע או טקס, נחוה המקום בצורה שונה. החוויה הפרטית, האינטימית מתגבשת לחוויה משותפת, מקום מפגש וגורם מאחד.

צורנמל טורנר אדריכלות נוף ודב גנשורא, מעצב

ייעוץ:

אמנון בר אור וטל גזית, אדריכלי שימור

כנרת קיש, מעצבת תפאורה

מרדכי אילן, מערכות ישיבה

קובי רזנטל, מעצב תאורה